

FOAIA POPORULUI

LA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFLUENȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Înțelegi poporul cu
ca să nu rătăcești”...

pare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
laureat în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 31-1343.

Organ al Asociației pentru literatura română și
cultura poporului Român, „Astra”

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa postală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1945

Dragostea de popor în Ardeal

Convorbire cu un om din țară

Cuvântul popor a ajuns acum iarăși pe toate buzele. Se scrie și se vorbește din nou, în fiecare zi, de drepturile poporului, de libertățile poporului, de ridicarea economică și culturală a poporului, de dragostea de popor, și așa mai departe. Dacă un călător din lună ar cădea cumva în mijlocul nostru și ne-ar vedea cum îndrăgim acest cuvânt, ar crede poate că numai acum l-am descoperit, numai acum ne dăm seama de înțelesul lui. Noi l-am chema însă pe acest călător de o parte și am încerca să-i arătăm că lucrurile nu stau tocmai așa. Și fiindcă cunoaștem mai bine stările de aici din Ardeal, i-am vorbi numai despre ele, dându-i următoarele lămuriri:

Se împlinesc aproape două veacuri de când un vlădică Român din Ardeal, pe numele Inocențiu Micu, a spus-o respicat grofilor și nemeșilor din această provincie, că poporul român nu este prin nimic mai prețios ca celelalte popoare și că și el poate și are dreptul să se lumineze și să trăiască, asemenea lor. Pentru vorba lui îndrăznească era să fie aruncat prin fereastră din Dieta țării. Vlădica a fost trimis în surghiun și a murit sărac în țară străină, dar cuvintele lui au rodit din an în an, tot mai îmbelșugat, crescând numărul acelora care luptau, uneori cu jefia vieții, pentru drepturile și pentru ridicarea lui. Pentru aceste drepturi s'a frânt trupul lui Horea; pentru ele a innebunit sărmanul Ianca; pentru luminarea poporului au muncit sute și mii de cărturari, de cele mai multe ori neștiuți de lumea mare. Astfel prin muncă și suferință, cuvântul popor a ajuns să fie foarte cupinzător, să însemneze o adevărată poruncă pentru cei mai numeroși și cei mai aleși din cărturarii Ardealului. Au fost și de aceia care l-au luat în deșert. Crediința noastră este însă că numărul lor lor a fost mult mai mic decât în alte părți. Și aceasta din binecuvântata cauză că noi aici n'am avut nemeși, grofi și boieri. Toți cărturarii s'au ridicat din mijlocul poporului, i-au cunoscut necazurile și bucuriile, se simțeau fericiți să petreacă în mijlocul lui, ba, ce e mai mult, nu puteau să-și croiască un drum cinstit în viață, decât lăpăduindu-se de sufletul poporului, făcându-și scut de apărare din unghiul lui piept.

Cuvântul popor n'a fost deci pen-

COLINDA CERBULUI

de prof. univ. Victor Stanciu

Colinda cerbului ne dovedește că noi, Românii, cari avem această colindă, suntem dintre cei mai vechi locuitori ai Europei. Credem că e bine să se știe acest fapt, mai ales astăzi, când trebuie să afirmăm drepturile moșiei noastre din moși-strămoși.

Între colindele Crăciunului sunt multe colinde în cari nu este vorba de Nașterea Mântuitorului sau de lucruri sfinte și creștine. Avem colinde în cari se vorbește de vânătoare de lei, de cerbi și de alte sălbăciuni. Ce au de a face aceste vânători cu sărbătorile Crăciunului? La noi în țară nici nu se vânează lei și nici nu s'au vânat vreodată. Iar în colindă este vorba de un leu adevărat, care s'a luptat „zi de vară până 'n seară” cu voinicul care în urmă totuși l-a răpus; nu este vorba de lei de ai „Băncii naționale” pentru cari se găsesc vânători și pe la noi. Nu mai încapem în doială că această colindă este o rămășiță a unui cult în care să slăvea un erou, care a luptat cu lei, iar colinda este un tropar de laudă adus eroului. Legenda lui Hercule și a leului dela Nemea este resumată în această colindă și astfel ea este o rămășiță a cultului lui Hercule, foarte răspândit la coloniștii romani veniți în Dacia. Crediința mântuitoare de suflete a creștinismului a tolerat aceste colinde păgâne în practicile laice în afara de Biserică cu toate că ele sunt legate de sărbători bisericesti.

E aproape o minune cum au rămas

în cursul celor 20 de veacuri aceste colinde trecând dela o generație la alta. Nu înzadar ni se spune că Românul ține minte. Obiceiul colindelor-datinele de Crăciun, melodiile frumoase și ritmul colindelor, au trecut dela un cântăreț la altul până în zilele noastre. Nu s'au păstrat aceste colinde vechi în regiunile unde populația s'a schimbat, unde oamenii au fost nevoiți să fugă din calea năvălitorilor cari au călcat moșia noastră în cursul celor 20 de veacuri. Desrădăcinații și pripășiții uită cântecele din țara lor, când se așează între străini, ei nu vor avea cântece vechi. Coloniștii romani au venit cu roșturi și bune așezări în Dacia, ei au adus cultul zeilor cu ei. Troparele acestor zeități le-au păstrat urmașii lor în colinde. Dacă noi am fi numai pripășiți în țara noastră nu am mai păstra cântecele și colindele strămoșilor.

Dar cele mai multe colinde ne creștine vorbesc despre vânători de cerbi. Aceste din urmă toate au refrenul: „Cerbului Doamne”. Până acum cunosc această colindă cu cerbul din 48 de sate. Colindele cu cerbi sunt încă cu mult mai vechi decât colindele coloniștilor romani. Aceste sunt de pe vremurile când omul din plaiurile noastre avea unelte de piatră și o parte a lucrurilor necesare vieții lui le făcea din coarne și oase de cerb. În o colindă din Porumbacul de sus cerbul răpus spune voinicului care l-a vânat:

(Continuare în pag. 3-a)

tru noi un cuvânt de dispreț sau de ocară, cum a fost până acum încoace pentru multe neamuri, ci unul de cinste și de mândrie. Pentru că în popor noi am văzut tot mai mult, în ultimele două veacuri, puterea noastră, singura noastră mântuire. Vorba obișnuită este: „Cutare s'a coborât în mijlocul poporului”. Noi am fi putut spune mai degrabă: „Ne-am înălțat în mijlocul poporului”. Căci, într'adevăr, de câteori stam de vorbă cu el, ne înălțăm sufletele, ne întăream puterile ca de aenul tare și curat al înălțimilor, ca la altarele sfintei biserici. Noi am crezut totdeauna că pe popor nu numai îl putem învăța foarte multe lucruri folositoare, ci că noi înșine se cuvine să-i ascultăm cuvântul mai ales în marile momente

de răscruce ale neamului. De aceea în 1848 l-am chemat pe Câmpia Libertății dela Blaj și hotărârile lui au devenit pentru noi literă de Evanghelie, pentru care au murit mii de martiri; de aceea în 1918 l-am chemat pe Câmpia Unirii dela Alba Iulia să și spună cuvântul, liber și apăsat, în acest ceas, poate cel mai mare și mai fericit al istoriei noastre, și cuvântul lui trup s'a făcut. De aceea cele mai mari rătăcirii ale noastre s'au întâmplat atunci când aceia pe care norocul și soarta i-au pus în fruntea acestui popor n'au vrut să știe de popor sau au căutat prin tot felul de mijloace să falsifice adevărata lui voință. Căci se înșală amarnic aceia care susțin că poporul no-

(Continuare în pag. 3-a)

Cărțile vechi

Am scris într'un număr trecut al unui ziar despre o comoară a sate-lor noastre: icoanele pe sticlă.

Vrem să atragem acum luarea aminte a plugarilor luminați și a cărturarilor dela sate și dela orașe asupra altei comori care se mai află răspândită prin bibliotecile bisericilor și uneori și ale plugarilor dela sate și anume cărțile vechi.

Cărțile vechi au o însemnătate mare, deoarece în ele se află hrana sufletească a înaintașilor noștri, adică a moșilor și strămoșilor. În afară de aceea, tot ele ne arată care era arta tipăririi și arta desemnului celor de demult. Toate aceste motive culturale arată ce mare preț are păstrarea cât mai bună a cărților vechi.

Dar în afară de aceea, cărțile vechi bisericesti mai au și o altă mare însemnătate. Adeseori de câte o carte veche se leagă momente mari din istoria literaturii românești și a Neamului.

Iată două sau trei exemple. În biserică din Sântohalm se află un exemplar complet din Noul Testament al Mitropolitului Simion Ștefan, tipărit în anul 1648 la Bălgrad (Alba Iulia). Acest Nou Testament are mai întâi de toate însemnătatea că în el se găsește Cuvântul lui Dumnezeu, dar afară de aceea Noul Testament dela Bălgrad este prima carte bisericască românească în care se vorbește despre o chestiune științifică filologică (despre limbă). Cartea are o prefață în care Mitropolitul Simion Ștefan spune că cuvintele sunt ca bani și anume acele cuvinte sunt bune pe cari le înțeleg toți. Este deci o carte deosebit de însemnată pentru istoria dezvoltării limbii și a cugetării românești.

Tot la biserică din Sântohalm se mai găsesc și alte cărți vechi interesante. Kiriacodromionul Mitropolitului Atanasie Anghel.

La un d. funcționar dela Prefectura din Deva (Provincia Ierovici) se află „Acatistierul” (cartea de rugăciuni) a lui Șaguna Micu, tipărită în anul 1801. Această carte este tipărită cu litere latine. Totodată în prefața acestei cărți de rugăciuni se arată normele după care se poate folosi alfabetul latin.

Având o astfel de mare însemnătate cărțile vechi trebuie păstrate cu cea mai mare îngrijire sau trebuie date unor biblioteci publice cari le vor păstra așa cum se cuvine și cum merită ele.

V. Dridifeanu

Pentru suflet

Sub steagul Astei

Pentru trup

Pe urmele Domnului

Hristos așteaptă

Dacă am privit diferite icoane religioase desigur poate din întâmplare, am găsit și icoana care reprezintă pe Mântuitorul nostru Isus Hristos ca păstor ce bate la o ușă încuiată, așteptând să se deschidă:

Am trecut și peste ea, eu sau fără prea multă atenție și totuși această icoană are o importanță covârșitoare pentru viață.

Ca și păstorul care pierzând o oale o caută prin toate părțile bacurându-se nespuse de mult dacă o găsește, Isus Hristos, „Păstorul cel bun”, când ne vede că ne-am pierdut din turma Sa rătăcind pe căile pierzării, ne caută să ne aducă din nou la Dânsul bacurându-se tot atât de mult dacă a reușit să ne facă să-l ascultăm glasul.

O face aceasta din dragostea Sa fără margini față de noi și fiindcă „nu vrea moartea păcătosului, ci să se îndrepteze și să fie via”.

Dar, după cum vedem în această icoană, El nu caută să aducă pe nimeni cu forța în turma Sa. El vedem că bate la ușa încuiată a sufletului nostru, dar nu o deschide ci așteaptă ca noi să o deschidem și să-L primim.

Multe sunt glasurile lumii acesteia care ne cheamă în vâltoarea ei, dar între ele: răsună ea odinioară, lin și dulce și glasul lui Hristos „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni”. (Mat. 11, 28). Decâte ori n'am ascultat acest glas, care se făcea auzit mai ales atunci când eram într-o situație mai grea a vieții, de atâtea ori Hristos pleca trist dela ușa sufletului nostru. Oare am fost pe deplin mulțumiți ascultând mai mult de glasurile lumii decât de glasul Domnului? În liniștea serii să ne întrebăm conștiința, sufletul: suflă, luptă din răpuzeri să câștig cele necesare pentru a putea trăi o viață liniștită și ușoară: ești mulțumit? Și sufletul, trist, ne va răspunde: zadarnic... „toate nu sunt decât umbră mai

Cuvinte de laudă dela vechi prieteni

Știm cu toții de legăturile ce le-a avut România cu Cehoslovacia înainte de 1938. Această prietenie a fost amintită de cetățeni ai statului Ceh cu ocazia venirii D-lor lor în țara noastră, având de reglementat anumite situații ale Cehilor dela noi.

Acum câțiva timp în comuna Sf. Elena-Caraș, a fost o adunare a Cehilor din Plasa Moldova-Nouă, unde a venit din Cehoslovacia, un inginer ceh. Printre cuvintele de laudă la adresa României a spus: „România a fost ultima care în 1938 ne-a părăsit și a fost gata să ne dea tot ajutorul posibil contra cutropitorilor și tot ea a fost prima care a călcat cu piciorul pe pământul nostru pentru a ne desrobi.

Deasemenea în comuna Liubcova-Caraș, cu ocazia unei sărbători naționale, printre vorbitorii zilei din această comună, a fost și noul învățător ceh, venit de curând din Cehoslovacia, care a arătat locuitorilor lupta soldatului român pentru eliberarea poporului ceh, soldat pe care

Cehii l-au primit cu multă bucurie. Învățătorul ceh a omagiat înțelepciunea M. S. Regelui Mihai I pentru care poporul ceh are o deosebită simpatie.

Cuvintele acestor doi vorbitori astăzi, când prin multe locuri caută să se micșoreze sprijinul R mâniei adus în lupta contra Germaniei, sunt bine venite și Cehii dela noi, cari sunt cetățeni credincioși ai Statului Român, să fie siguri că se bucură de toată simpatia poporului Român.

Laudele acestor doi oameni, se îmbină cu ale acelor oameni de stat, aliați sau adversari, cari au mărturisit că România a scurtat războiul cu cel puțin 6 luni.

Pentru cei ce au căutat să mărturisească altfel de păreri la adresa Românilor, semănând numai ură între naționalitățile din țara noastră, această stare de fapt, o să le-o socotim drept cea mai frumoasă lecție, deoarece adevărul a fost spus de oamenii unei țări civilizate și înaintată în cultură.

Mihai Vasile

Pentru catedrala ortodoxă din Orăștie

Pentru a ajuta la strângerea fondurilor necesare introducerii caloriferului în Biserica Catedrală Ort., Liceele de băieți și fete din Orăștie, cu un ansamblu coral de 120 elevi și eleve și o orchestră de 24 elevi, a organizat, sub conducerea neobositului Nicolae Pratia, prof de muzică și episcop la Catedrală, în sala de

înzălțătoare, o clipă numai și pe toate moartea le apucă”. Trupule, ne va mai sune el, din pământ și sortit pământului. Eu vreau însă legătura cu Cerul. S flare din suflarea lui Dumnezeu sunt și acolo trebuie să ajung și pentru aceasta n'ai tăcut mai nimic.

Iată că Hristos bate din nou la ușa sufletului nostru pretutindenea: „Veniți la Mine”! Să nu L lăsăm să aștepte

Preot Gh. Strejac

Sate din Ardeal: Ocna Sibiului

Mihai Viteazul și Constantin Brâncoveanu, ziditori de biserici

Mihai Viteazul, după glorioasa luptă dela Șelimbăr, îndreptându-se spre Alba-Iulia, a trecut prin Ocna-Sibiului. Ocnarii l-au primit bine. Un pergament cu iscălitura lui Mihai, păstrat la Primăria comunei Ocna, stă mărturie în veac de popasul istoric al marelui Voșvod. Stând de vorbă cu ocnarii, ei i s'au plâns de lipsa unui locaș dumnezeesc. Voșvodul le-a dat voie să aducă piatră și cărămidă din zidurile despărțitoare de frați dela Turnu-Roșu, pentruca să și implinească sfânta dorință. Zile și nopți — cu carele cu vite — prin oboarele și trudă, ocnarii credincioși, și-au adus cărămidă și piatră trebuincioasă zidirii bisericii, care avea să rămână pilda puterii lor de credință și vrednicie. Biserica s'a zidit între anii 1599-

1601 și a fost renovată și mărită în 1726, din daniile lui Vodă Constantin Brâncoveanu, acel „Boer vechiu și domn creștin”, care a mai ridicat încă alte 3 biserici în Transilvania. Chipul lui Constantin Brâncoveanu și al familiei sale există și astăzi, pe peretele de la intrarea în biserică.

Pictura a fost bine îngrijită și are o mare valoare istorică. Numele lui Mihai Viteazul și Constantin Brâncoveanu, ctitori și binefăcători ai bisericii din Ocna Sibiului, vor rămâne în veci nemuritoare. Biserica — se înțelege — a fost zidită pentru creștinii ortodocși. În anul 1700, făcându-se unirea cu biserica Romei, Românilor gr. catolici, au intervenit pe lângă guvernul Transilvaniei, pentru a li se da lor biserica. Guvernul ma-

teatru a Primăriei, o mare și foarte reușită serbare muzicală-teatrală, la care a participat un număr foarte mare de cetățeni din toate straturile sociale.

S'a executat cu mult simț românesc un foarte bogat program artistic.

Publicul din Orăștie, nu a mai avut demult o așa înălțătoare seară artistică-muzicală românească, la care numeroasa asistență a petrecut momente de mare înălțare sufletească pe care a creat-o D. Prof. N. Pratia fiu și Munților Apuzeni-Bucium, cu harnicii săi elevi și eleve, care timp de peste 20 ani a îndrumat cu multă pricepere și tragere de inimă, viața artistică-muzicală și socială-culturală a acestei regiuni istorice românești, pentru care neîntrecută activitate, societatea românească li este adânc recunoscătoare. D. Eug. Munteanu

SFATURILE DOCTORULUI

Poamele și sănătatea

Poporul nostru credea până mai ultimul timp că poamele au puțină înșămănătate pentru hrana omului mare și sunt bune numai pentru copii să-și înșele foamea. Azi tot mai mult începe lumea să înțeleagă că poamele sunt foarte hrănitoare atât pentru omul mare cât și pentru copii și pe lângă faptul că sunt hrănitoare sunt și foarte sănătoase. Ele ajută foarte bine la o mistuire mai ușoară.

Dar pe cât de sănătoasă este poama coaptă pe atât de primejdioasă este cea verde sau necoaptă. Mai ales la copiii mici un măr, o pară sau o prună verde poate să-i aducă așa tulburări mari la stomac în. Atât timp primejdioasă viața.

Poamele coapte, fie mâncate așa crude, ori uscate, fierte sau coapte la foc, atât în timp de vară cât mai ales iarna, completează hrana noastră în modul cel mai mulțumitor și în același timp ne dă puțința să cruțăm grăsimea și carnea.

Dar poamele au o valoare deosebită la oamenii bolnavi. Compoturile și alte dulciuri sunt aproape singurele alimente pe cari le pot mânca bolnavii operați și cei cari suferă de boli molipsitoare. Iar în ultimul timp s'a aflat că cu mere proaspete se vindecă foarte ușor disenteria sau scaunul cu sânge.

Nu mai considerați poamele din grădina voastră ca bune numai pentru copiii sau animalele din curte. Culegeți-le cu grijă la timpul lor și păstrați-le pe iarnă. Prunele uscate le în cupatorul de pâine și veți vedea ce bine vă prind iarna și domniavoastră și copiilor.

În casa în care se află poame până iarna târziu, bolile de stomac și mase sunt mai puțin decât în familiile unde nu se mănâncă fructe. Înceați și mâncați un măr proaspăt după o mâncare grea care vă apasă stomacul și veți simți că mistuirea se face mai ușor.

Dr. I. C.

ghiar a trimis în acest sens pe generalul Rabatin. Acesta a rugat pe credincioșii ortodocși să predeabiserica pentru ritul gr. cat. Ortodocșii n'au voit și atunci generalul Rabatin a așezat în dealul din fața bisericii, numit „Dealul lui Ioan Treavu” 2 tunuri și a amenințat cu dărâmarea bisericii. Pentruca zidurile sfinte să nu fie dărâmate de străini și arme dușmane dreptei credințe, ortodocșii au cedat biserica. De atunci biserica lui Mihai-Viteazul și Constantin Brâncoveanu, este folosită de credincioșii gr. catolici.

Începând cu anul 1697, biserica de care vorbim, a fost ajutată de „Guvernul M. S. Împăratului”. În anul 1698, prin „Ordinarea împăratului Leopold”, din 12 Aprilie, parohia gr. cat. s'a bucurat de toate privilegiile de care se bucura biserica romano-catolică. În 12 Februarie 1736, preotul bisericii a primit dreptul de „Beneficium Sales nobilitaris”,

adecă primea cantitatea de sare, pe care o primea și un nobil. Începând cu anul 1772, preotul gr. cat. s'a bucurat din partea Statului de un salariu de 200 florini anual. În luna Septembrie 1780, preotul și biserica, au și averea ei, au fost împroprietărite cu „porțiune canonică”. Din anul 1809, biserica și averea ei, a ajuns sub patronajul „Fiscului regesc”.

În urma raportului Comisiunii catolice despre starea școalelor catolice din Transilvania, Școala gr. catolică din Ocna Sibiului, a primit 50 florini ajutor din „Fondul elementar”. Casele parohiale, au fost zidite de episcopul Ioan Bob. Iată cum ne vorbește documentul: „Acest fondus al caselor parohicești, s'au cumpărat de Ex. Sa D. Vlădică Ioan Bob și casa după fond tot din a sa pârintească milă, s'au zidit cu 800 zloji.”

În alte numere vom vorbi despre celelalte biserici din Ocna.

N. Balteș inv.

COLINDA CERBULUI

Urmare din pag. 1-a

„Din oase înclăști-i casă
Cu pielea o vei coperi.
Săraci comitele mele
Ce se va alege din ele?
Vede-le-aș un andrelaș
Andrelaș de ciobănaș...”

Colinda aceasta, ca multe altele din sate sunt din „epoca renului” când oamenii își făceau uneltele din os, piei și coarne de cerb, când și zeitatea căruia se închinau — și cu multe mii de ani înainte de Revelațiile Mântuitorului — și-o închinău în forma falnicului cerb al pășunilor. Într-o colindă cerbul spune el a făcut cerul și pământul:

„Eu nu sunt cerbul din flori,
Ci-s Ion, Sfântul Ion...
Azi din cer m'am coborât.
Măsur cerul și pământul:
Pământul cu stângenui
Și cerul cu arșimul.
Și-am găsit mei mult pământ
Și eu bine am potrivit:
Că am ridicat în sus stânci
Și am făcut și văi adânci.
Văi adânci și vaduri seci,
Vaduri seci, isvoare reci.”

Ată o veche concepție despre lume cerbul coborât din cer, a măsurat cerul și pământul și aflând că e mai mult pământ, îl încrețește să poată apărea întreg sub bolta cerească.

În multe alte colinde vedem că cerbul colindelor noastre este o veche poveste în care au crezut auzonii strămoșii noștri. Colindele sunt trovele vechiului cult al acestor zeități. În Franța, în Spania și Italia se află zei în cari sunt desemnate zănele — zeități ale vechilor popoare vânători. Minte oamenii nu-și amintesc de aceste vremuri. Noi, românii, suntem singurul popor, care nu a păstrat amintirea acestor vremuri în poezia noastră populară.

Este noi au trecut în cursul vremii multe neamuri. Nici istoria nu mai are de ele. Dar din vremurile cele vechi, din epoca renului a trebuit să rămână cineva care să păstreze trovele vechilor credințe ce le aflăm în colindele noastre. Am lăsat de s'au rămas toți năvălitorii istoriei și noi românii și am înregistrat în taină sufletului tot în ce au crezut, ce a mântuit pe moșii și strămoșii noștri.

Colindele noastre vechi sunt o doină că și limba noastră este una din cele mai vechi. Numai muzica și cântecul au mai putut să rămână fosilele unor credințe nefăcuse de popor. Dacă s'ar fi schimbat limba s'ar fi uitat și colindele. Nu cunoaștem limba strămoșilor noștri și dacii și geții și căutam mereu să găsim rari, pe cari nu le au alte limbi. Nu cumva facem și noi ca românii care-și căuta pipa și pipa era în gura lui? Poate că și strămoșii noștri Daci căutau colindele cerbului și cum se caută astăzi.

Și să știți că și noi plecați, și noi suntem cel mai vechiu popor pe aceste plaiuri!

Rugăm pe cetitorii Foii Poporului să trimită din satele lor colinde vechi și vorba de cerb sau alte trove la adresa dlui Prof. univ. Dr. Stanciu, în st. Mineralogic, Univ.

Indrumări agricole

Purtați-vă blând cu vitele

Cu toate animalele din gospodărie trebuie să ne purtăm cât mai blând.

Trebue să ne purtăm bine, nu numai cu animalele blânde, ci mai ales cu animalele mai superioare sau năvălășe.

S'a constatat că dacă ne purtăm rău cu vacile de lapte, bruscându-le și bătându-le, atunci producția de lapte scade cu 25—23 la sută.

Animalele tratate rău sunt neliniștite, se sperie, nu consumă hrana liniștite și deci nu pot să ne dea folosul pe care îl așteptăm dela ele.

De animale trebue să ne apropiem încet și vorbind cu ele, pentru a se obișnui în orice moment cu omul. Animalele tratate blând nu vor da niciodată semne de neliniște, decât atunci când vor suferi.

Dacă o vacă de lapte a stat bine la muls și la un moment dat nu vrea să stea, nu vom mai putea-o mulge dacă va fi lovită cu pumnii și piciorarele și trebue căutată dacă nu are sfărcurile ugerului crăpate sau dacă ugerul nu este umflat.

În special cu tineretul, cu mânjii și cu viștii, trebue să ne purtăm ca și cu copiii, pentru că ei s'ar obișnui și vină la om, să poată fi legați de vreme la iesle sau mânjii să poată fi legați de mama lor când pleacă cu căruța.

La animalele de muncă nu trebue să se întrebuițeze decât numai în anumite momente biciul.

S'a calculat și s'a văzut că o lovitură puternică de bici, produce o presiune sau o apăsare pe pielea unui animal dela 54 kg. până 124 kg. pe dunga lovită.

Trebue să ne amintim că o lovitură de riglă aplicată în palmă de școlari cari produce de durere lăcrămarea ochilor, are o presiune de 2 kg 430 gr. O lovitură care are în palmă o apăsare de 3500 kg. nu mai poate fi suportată. Văzând aceste date să ne gândim câtă durere suferă un animal din cauza loviturilor de bici.

Toate loviturile pe cari le primesc animalele, pe lângă că produc o foarte mare durere și animalele se fac mai neliniștite și mai rele, aceste lovituri produc și o slăbire, deoarece țesuturile sau carnea care a fost lovită trebue să consume multă hrană pentru că să se refacă.

Deasemenea, s'a calculat că o tragere bruscă de frâu produce o apăsare pe gîngă calului dela 16—20 kg.

Această apăsare se face pe gingia calului, astfel că îi produce o durere foarte mare, deoarece nu este nimic mai simțitor la cal decât gura. Este un obicei foarte rău și intrat adânc în obișnuița oamenilor care mână caii, să miște mereu mereu din dărlogi sau frâie, smuncind astfel puternic de gura cailor.

Pentru a se vedea cum trebue să ne purtăm cu animalele, dăm mai jos așa zisa rugăciune sau „Tatăl nostru al calului” care se află afișat

în foarte multe grajduri din Anglia și America.

„O, Stăpânul meu care ești Dumnezeu pe pământ, dă-mi mie în fiecare zi când trebuințele mele sunt mari roșia mea de fân și de ovăș. Dă-mi un așternut bun și uscat. Pune-mă la adăpost de vremurile grele. Vorbește-mi, pentru că vorba are mai mare putere decât loviturile de bici. Desmiardă-mă cât mai des pentru a-mi da poftă la lucru. La deal lasă-mă să suflu, nu te tolosi niciodată de bici, iar la scoborâre nu mă trage de frâu. Nu mă încărca peste măsură. Când eu nu înțeleg ceva, nu mă acoperi de lovituri. Examinează întotdeauna (hamul) harnașamentul și asigură-te că nu-mi lipsește nimic. Nu-mi tăia coada nici coama, deoarece cu ele mă apăr de muște”.

Purtându-ne cu blândețe cu toate vitele și cu deosebire cu animalele de muncă, vom avea mult folos.

Dacă mulți cai și chiar și boii, când dau de greutate, nu prind deodată și cu toată forța, aceasta se datorește faptului că animalele la greutate n'au fost tratate blând și n'au fost bine învățate la muncă. Cu animalele puse la îngrășat trebue deasemenea să ne purtăm cu deosebită grijă și blândețe, pentru că ele s'ar aibă pe lângă hrană și liniște ca să poată pune cât mai bine în valoare hrana dată. Nu cu biciul se pot mîna vitele tot timpul, deoarece omul la urmă tot are să obosească și să se facă și de răsul celor care îl vîd.

S. Gr.

Primăria comunei Sitenii de sus județul Turda

Nr. 1197/1945.

25 Mai 1946.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 15 Iulie 1946 orele 10 a. m. se va ține la Primăria comunei Sitenii de sus licitație publică pentru vânzarea materialului lemnos care va rezulta din exploatarea a 3 ha. 38 ari din parchetele 1940-1941 și 1941-1942 cu un număr de 2693 buc. arb. mold cu un volum de 1625 m. 6.042 buc. din pădurea Huda proprietatea comunei Sitenii de sus Jud. Turda situată în hotarul comunei Valea Ieri, jud. Turda. materialul este evaluat în actul de extimațiune Serviciului Silvic Turda, în sumă de Lei 4.431.385.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88-110 inclusiv din L. C. P. normele generale pentru ținerea notațiilor publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931, precum și Decretul Lege Nr. 200 publicat în Nr. 200 publicat în Monitorul Oficial Nr. 21 din 26 Ianuarie 1940.

Toți doritorii de a lua parte la această licitație vor înainta oferte însoțite de garanția de 5 la sută din valoarea materialului lemnos, până la data de mai sus, întocmite în conformitate cu caetul de sarcini și condițiunile Serviciului Silvic Turda speciale care se pot vedea în fiecare zi de lucru dela orele 7,30 până la 13,30 la Primăria comunei Sitenii de sus și la Serviciul Silvic Turda. În caz de nereușită a primei licitații a doua licitație se va ține la data de 5 August 1946 în aceleași condițiuni.

Primar Lasslo G. Mihail

Notar I. Radu

Dragostea de popor în Ardeal

(Urmare din pag. 1-a)

stru — și prin acest cuvânt înțelegem toate mulțimile muncitoare — nu știe ce vrea. El își cunoaște foarte bine rosturile și păsurile și aceia care se depărtează de ele, mai curând sau mai târziu vor plăti-o amarnic. Razbunarea poporului față de aceia care îl trădează este cumplită și ea lovește câteodată din neam în neam, până în a șaptea spiță.

Dragostea de popor a fost deci pentru noi cea mai curată dintre virtuțile prin care un om se leagă de mulțime. Iată de ce am căutat să o îngrijim ca pe o floare aleasă, și o cultivăm în piepturile tuturor, să căutăm să-i păstrăm adevăratul ei înțeles. Pentru ceea ce n'are creat acum aproape un veac acest așezământ pe care mai târziu l'am numit Astra ceea ce însemnează stea — căci stea conducătoare a fost ea pentru toată obștea românească a Ardealului, fără deosebire de clasă socială, de credință politică sau religioasă. La începutul ei unii au crezut că Astra s'ar cuveni să facă mai ales literatură și știință înaltă, de care, este adevărat, că aveam și noi multă nevoie aici în Ardeal. În curând însă a biruit marele gând democratic care străbate ca un fir roșu întregă istoria noastră modernă și Astra a fost transformată într-o adevărată școală pentru a învăța pe toată lumea că este poporul, ce trebue făcut pentru ridicarea lui, de ce trebue să fie iubit și prețuit. Această a fost rostul adevărat al Asociației noastre și numai a ei s'au făcut vrednici de a fi printre membri ei de cinste care l-au înțeles astfel. Și dacă astăzi cuvântul de popor nu este de loc nou pentru noi și este o mare bogăție și putere, dacă suntem convinși că atunci când l rostim nu îl luăm în deșert, aceasta avem să o mulțumim în mare parte acestui așezământ. Binecuvântată să fie deci amintirea celor care l-au întemeiat și l-au așezat pe adevăratul lui drum!

Veniți în sânul său aceia care vreți să învățați adevărata dragoste de popor.

Ionuț

Colțul bunei gospodine

Pentru ca lăngă să nu înghețe afară sau în pod în timpul iernii, se pune în apa cu care se clătește, sare gumfoasă (un pumn de sare pentru 5 l. apă).

Sticlele tare murdare se spală bine dacă punem înăuntru bucățele de hârtie de jurnal, fâină de porumb sau urzici. Se toarnă deasupra apă caldă se scutură bine și apoi se limpezesc cu apă rece.

Scrobeala. Facem o slobozeală dintr-o lingură de fâină și 5 linguri de apă și adăugăm această slobozeală la un jumătate litru apă fierbinte mestecăm mereu și lăsăm să fiarbă cam 2 minute. La urmă punem un vârf de cuțit de sare (prin această ajutorăm ca atunci când călcăm, să nu se lipească fierul de călcat de pânză).

INFORMAȚIUNI

Dela o săptămână la alta

Ce mai e nou în lume?

Referențiale

Pe un an, pentru țărani și intelectuali dela sate	5000 Lei
Pentru negustori, comercianți și industriali	10.000 ..
Instituții și autorități	20.000 ..
Abonamente de sport	40.000 ..
Prețul unui număr	200 ..

Declarațiile generalului Eisenhower. Generalul Eisenhower, comandantul suprem al armatelor americane în Europa, a declarat într-o conferință ținută în fața studenților că Statele Unite trebuie să lucreze intens și să continue recrutările pentru consolidarea forței sale de mare putere.

Un tânăr de 18 ani se căsătorește cu o femeie de 79 ani. În orașul Luisa din Kentucky a avut loc o ceremonie puțin obișnuită.

Tânărul Delbert Sprouse în vârstă de 18 ani s'a căsătorit cu d-na Mattie Lyons Large în vârstă de 79 de ani văduvă cu șapte copii în viață și cu 49 de nepoți.

La început părinții ginereului n'au voit să-i dea consimțământul dar în cele din urmă au cedat și s'au învoit.

„Tânăra pereche” nu s'a sferut după ceremonia cununiei așa cum cere tradiția.

Incasările Statului sunt în plină creștere. Incasările rezultate din impozite directe pe luna Mai crt. sunt de 220 miliarde 500 de milioane Lei, prezentând un spor de 605% față de încasările din luna Mai 1945, care au fost de numai 31.200 milioane Lei, și un spor de 57% față de încasările din luna Aprilie 1946, care au fost de 140.200 milioane Lei.

Se desfășoară examenul de admitere în liceu. Cu privire la examenul de admitere în clasa I-a de liceu, se precizează că acest examen se desfășoară definitiv, urmând a fi înlocuit cu un examen de absolvire pe care elevii de curs primar îl vor da la terminarea celor patru clase primare.

Regele Siamului a fost asasinat. Postul de radio Paris a comunicat că regele Siamului a fost asasinat în camera sa de lucru. Suveranul Siamului își făcuse studiile universitare în Statele Unite și urmărea îndeaproape politica dusă de Marile Națiuni aliate și în special politica americană.

Vânătoarești

Eliberarea permiselor de port-armă dela viză nu se va face decât dacă cel în cruză are permis de vânătoare pe anul în curs.

Pentru scoaterea permiselor de vânătoare și pescuit d-nii vânători și pescari sunt rugați să vină personal — pe cât e posibil — la Inspectorat cu care ocazie fac cunoștință cu I. V. J.

Pentru arendări, etc., în caz de greutate, D-nii Președinți de soc. de vânătoare sunt îndrumați a lua contact cu Pretorii plășilor respective și a le nevoie și cu I. V. J.

A murit Kalinin. În seara zilei de 3 Iunie a încetat din viață la Moscova Mihail Kalinin fostul președinte al prezidiului Sovietului suprem al Uniunii Sovietice. Kalinin moare la vârsta de 71 ani. El a fost una din personalitățile de seamă a vecine noastre dela răsărit.

Fostele state satelite vor fi acceptate în O. N. U. Consiliile sociale și economice ale Subcomitetului organizației Națiunilor Unite au discutat într-o ședință ținută de curând acceptarea în sânul O. N. U. a fostelor state satelite.

Incălziminte adusă din Elveția Economatul general al Statului a importat din Elveția 20 mii perchi de încălziminte pen'ru funcționarii publici. Incălziminta va fi repartizată economatelor ministerelor și instituțiilor de Stat.

O delegație a guvernului maghiar a plecat în Statele Unite. O delegație maghiară în frunte cu primul ministru Ferencz Nagy a plecat în Statele Unite. Deși nu se cunosc precis motivele acestei deplasări se crede totuși că ar fi vorba de negocieri în vederea obținerii unei indulcieri a viitoarelor condiții din tratatul de pace. Această delegație va lua contact personal cu șefii marilor puteri occidentale întrucât la înapoarea se vor opri și la Londra.

Dr. Byrnes va pleca la Paris. Dr. Byrnes ministrul afacerilor externe ale Statelor Unite va pleca Joi la Paris pentru a asista la ședința Consiliului ministrilor de externe a Națiunilor Unite care va începe Sâmbătă. Domnia Sa va propune să se ocupe în cursul discuțiilor care vor avea loc și de problema germană.

Alegerile. Încă tot nu se cunosc date sigure la care se vor ține alegerile. Guvernul american și cel englez au trimis guvernului român o rotă prin care arată că după cum sunt informat aceste guverne, guvernul român n'ar îndeplini toate angajamente luate cu prilejul Conferinței dela Moscova. Între aceste angajamente era și acela de a se ține alegeri generale pentru parlament în cel mai scurt timp posibil. Guvernul român a trimis o notă de răspuns, pe de o parte, iar pe de altă parte se pregătește tot mai mult pentru alegeri. La întrunirea ținută la Iași, d. P. Groza a declarat că trebuie să fim gata de alegeri. Unele zăre cred că aceste alegeri ar urma să se țină în ziua de 23 August.

Nou!
Folosiți carnetul C.E.C. de depuneri la purtător (nenominativ)

Avantaje

1. Secret desăvârșit
2. Depuneri nelimitate
3. Dobândă 1%

C. E. C. - Sibiu

În străinătate

Italia a devenit republică

După cum am arătat în numărul trecut al foii în Italia s'au ținut alegeri generale pentru a se hotări dacă țara aceasta va rămâne monarhie sau va deveni republică.

Rezultatul a arătat că poporul s'a pronunțat pentru republică cu o majoritate de două milioane de voturi. Feță de aceasta situație regele Umberto s'a hotărât să părăsească Italia plecând în Portugalia.

Casa de Savoia, din care fostul rege Umberto a făcut parte, a devenit dinastie domnitoare la anul 1861 când s'a constituit regatul unit al Italiei. Ea și-a bezat conducerea pe libertate și democrație până când Mussolini a pus mâna pe conducerea Italiei făcând din dinastia țării o colaboratoare forțată.

Astăzi când regimurile de dictatură s'au prăbușit peste tot era firesc ca dinastia de Savoia să plătească slăbiciunea bătrânului rege Victor Emanuel de a nu fi rezistat împotriva lui Mussolini.

Și așa Italia a fost proclamată republică. Proclamația a fost citită de președintele Curții Supreme de justiție în prezența membrilor guvernului și a înalților funcționari ai Italiei.

În ceea ce privește alegerea primului președinte al republicei se crede că s'ar putea ca el să fie un partizan monarhist în semn de înțelegere față de cei 11 milioane de alegători cari au votat pentru rege.

Ar putea fi candidați pentru postul de președinte al noii republici următorii trei bărbați de stat: dnii Victor Emanuel Orlando, Francesco Nititi, economist și istoric cu renume și d. Ivanoe Bonomi.

Până la alegerea președintelui care va avea loc la 26 Iunie se crede că Dr. prim ministru de Gasperi va deveni temporar șeful republicei.

Noul reprezentant al Statelor-Unite în Consiliul de Securitate al O.N.U. a declarat că e necesară interzicerea folosirii armelor cu energie atomică.

Senatorul Warren Austin, noul reprezentant al Statelor Unite în Consiliul de Securitate al ONU-ului, a declarat că țelul Statelor Unite în domeniul cooperării internaționale trebuie să aibă următoarele trei forme.

1. Se se pună capăt războiului economic pe întregul glob;
2. Interzicerea folosirii armelor de distrugere ca bomba atomică;
3. Utilizarea mijloacelor pașnice pentru reglementarea litigiilor dintre națiuni.

Senatorul Warren Austin a expus acest program ziaristilor părăsind Casa Albă după o întrevedere avută cu președintele Truman.

Dr. a adăugat că nu este pentruca Statele Unite să desvelue secretele atomice, dar că crede că este posi-

bil ca lumea întreagă să posedă garanție împotriva folosirii lor la distrugere.

Parada Victoriei la Londra.

Sâmbăta, 8 Iunie împlinindu-se an dela capitularea Japoniei și pr. aceeași dela victoria aliaților s'a desfășurat la Londra o mare paradă în fața familiei regale, a membrilor guvernului, a numeroși oaspeți din străinătate și a unei imense mulțimi.

Numărul persoanelor cari au asistat la această măreață Paradă a Victoriei se crede că ajunge la 9 milioane și jumătate veniți din provincii și din tot cuprinsul britanic.

Cei dornici să vadă toate amănuntele parăzii s'au adunat în piața Palatului Regal încă de Joi seara, rămânând acolo 36 de ore și mai mult dormind pe trotuare sau sprijiniți de zidurile clădirilor.

Defilarea forțelor armate s'a făcut pe două coloane, prima de vehicule și a doua de infanterie.

După măreața paradă a Victoriei 54 de persoane au fost oaspeții Regelui George și Reginei Elisabeth, banchet.

Cele mai puternice aplauze cu prilejul parăzii au fost acordate de Winston Churchill, primul ministru al Angliei din timpul războiului. Era atât de mișcat încât avea lacrimi în ochi.

Și mareșalul Montgomery s'a bucurat de aplauze furtivoase.

La noi în țară

Descoperirea unor organizații teroriste

Ministerul de interne a dat un comunicat prin care arată că pe teritoriul țării orgenele de siguranță polițiene ale Statului au descoperit existența unor organizații teroriste.

În urma unor amănunțite verificări guvernul a hotărât să treacă la arestarea elementelor principale ale acestor organizații.

Printre arestați se află: General Aldea Aurel, avocat Alexandrescu Basarabeanu Elena, Kintescu G. Capra Anghel, general Moșiu, Olteanu Gabriel și alții. Cercetările continuă.

Lassel&Knab, soc. în n. col. Sibiu

Extras depe contractul adițional din 9 Martie 1946. Asociații Ioan Lassel și Herman Knab, au hotărât majorarea capitalului social dela 7000 lei la 5.000.000 lei.

Urmează semnăturile.
GREFA TRIB. SIBIU SECȚIA III C

Dosar Soc. 37/1944.

Prezentul extras fiind trecut în gistrul de ordine la Nr. 138/1946 vizează de noi pentru afișare și publicare.

Prim Grefier
C. Gologan

Se caută

o mașină de țesut lână
toate accesoriile. Informații
în strada Postovarilor Nr. 2